

ST. OLAV

Nr. 19—20

Oslo, 12. mai 1944

56. årg.

«St. Olav utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Oppsigelser må være eksp. i hende seinest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 99347. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Herrens dag. — Kjenn din religion. — Fra Vikariatet. — Himmelferdsrittet i Sveits. — Bonnens Apostolat. — Herhjemme.

Herrens dag.

Av K. KJELSTRUP

Hellig er Herrens dag!
Vide om jord
toner no slag i slag
klokker i kor — — —
senker som pinsevind
vigsel i sjel og sind,
kaller til nåden inn
alle som tror.

Hellig er Herrens dag!
Hellig dens bud:
Menneskets travle jag
stilne for Gud!
Tonen fra himlen skal
samle i tempelhall,
signe ditt liv og kall
festlig for Gud.

Hellig er Herrens dag!
Høyt imot sky
lofter seg slag i slag
klangen påny:
Smykket står Herrens hus — —
englenes vingesus,
virak og orgelbrus,
salige ly!

Hellig er Herrens dag,
dulmer hvert søvn.
Mismotets angst og nag
dør i dens favn.
Sol over pilgrimsveg
stråler påny for deg:
Herren deg glemmer ei.
Lovsyng hans navn!

Hellig er Herrens dag — — —
evighetsbud,
om jeg i døgnets jag
glemmer min Gud.
Salige sabbatsfred.
En gang, når sol går ned,
skjenk meg mitt hvilested
evig hos Gud.

„Himmelferds- rittet“ i Sveits.

Noen mil fra Luzern i Sveits ligger en liten by, Beromünster, som bare teller ca. 1200 innbyggere, men som ved Himmelferdstiden er gjenstand for en hel invasjon av tilreisende som kommer for å overvære dens berømte «Himmelferdsritt» — en prosesjon til ære for festdagen, men en prosesjon som beveger seg til hest. Den slags prosesjoner er iøvrig ikke så helt sjeldne — Frankrike har således sitt «Elegiusritt». Anderlecht i Belgia feirer den hellige Guido med beredne prosesjoner, i Elsass og Schwarzwald æres likeleds St. Eligeus på denne måte, og både Sachsen, Schlesien, Bayern og Tirol benytter hesten i prosesjoner og andre religiøse opptog.

Tanken som ligger bak de fleste av de religiøse «rundritt», som alle foregår om våren, er sikkert den at markene og jordens grøde skal velsignes fra hesteryggen da hestene jo gjør så stor innsats i all markarbeid og spiller så stor rolle i folkelivet, nær knyttet som den er til bondens daglige ve og vel. Prosesjonene kan være meget forskjellige — fra ganske små og enkle til store og pompøse som sterkt nærmer seg de religiøse festspill. Særlig berømt er imidlertid det før omtalte «Himmelferdsritt» i Beromünster og om det forteller et øyenvitne:

Vi var kommet ganske tidlig, men visste at prosesjonen var startet allerede ved fem-tiden om morgenen etter en kort messe i soknekirken, at det vilde ta ca. 9 timer for den til å kunne komme seg rundt det umåtelige område den skulde besøke, så vi neppe kunde vente den i Beromünster før noe over klokken 14, og da det vilde være kulminasjon på alle festlighetene, lønnet det seg best å se prosesjonen i byen.

I såne småbyer går livet sin temmelig letargiske og lette gang, og der finnes aldri noen hektisk aktivitet i gatene. Folk tar det med ro, og er glad ved å slippe storbyens jag.

Hele byen åndet idyll og fred. Den ligger så fritt, isolert og landlig til, at den nærmest minner om en stor landsby, og dersom det ikke var for de to store staselige kirkene og for noen store temmelig pretentiøse hus, så vilde man lett kunde ta den for en landsby.

Den ene kirken, St. Stephans, var soknekirken, en ganske vakker kirke med et kampanilliknende tårn. Den andre var den staselige, høyreiste stiftskirke. Opprinnelig ble den bygget i det tiende århundre, men brente tre ganger, siste gang i Sempacher-krigen. I 1380 ble den gjenoppbygget i gotisk stil, og etter en annen brand fortsatte byggverket fra 1601—08, denne gang i renessansestil, inntil den endelig i 1774 ble ombygd i rokokkostil og forsynt med en hel mengde stukkaturer. I det store tårn finnes bl. a. en klokke — en av de største i Sveits — fra 1417.

I kirkens kor finnes de berømte eketres utskårne korstoler, som i og for seg er et besøk verdt, og døpekapellet fra 1572, smiejerns korgitteret fra 1695, og kirkens forskjellige altere, er av stor interesse.

Rundt hvert hjørne en kommer i den gamle, koselige byen finner en nye overraskelser, vakre høygavlede hus, morsomme gamle bygninger med framspringende karnapper og blyinnfattede vinduer, hus hvis hele fasade er store maleriflater med freskomalerier, morsomme gamle rundbuede porter, overbyggede kolonader, små perler av torv med vakre og kunstferdige springvann, og store vakre embedsboliger. Et av byens store severdigheter er det gamle Gutenbergske museum, som en gang var et slott (Schloss der Truchsessen von Wolhausen). Denne interessante gamle bygning er fra det 12. århundre. Huset ser ut som det står på en slags piedestall, en arkitektur som var ganske alminnelig her og i Syd-Tyskland for seks—syv hundre år siden, og hvor de nederste etasjer var innredet som et slags fort, så beboerne i de øverste etasjer hadde sterk beskyttelse i kjelleretasjen. Det som spesielt interesserer her er at denne bygning var rammen for Sveits' første boktrykkeri, og er uten tvil en av de mest interessante og komplette minner om Gutenberg og hans oppfinnelse.

Men klokken begynner å nærme seg 14 og gatene er begynt å kry av folk, folk som er kommet langveis fra, fra mange forskjellige sveitserkantoner, unge bondegutter og gjenter i nasjonaldrakter, eldre gårdbrukere i lange støvler og med langskjotete frakker, og skoleungdom fra de forskjellige skoler, som skingrer og ler på ekte skolebarns vis. Utenfor vertshusene har mange av betjeningen i sine hvite drakter tatt oppstilling. De vil få et meget krevende arbeid med å bespise den store sultne forsamling når prosesjonen er kommet i havn, så foreløpig kan de ta det med ro. Der er godt humør over alt, og en evig høy summen av stemmer. Rett som det er kommer et veldig latterutbrudd, som så å si blir kvalt i fødselen, for de meget religiøse sveitsere vil ha seg frabedt å ha den slags utskielser på slik en dag.

Så hører vi plutselig trommehvirvler og trompetstøt: «Prosesjonen kommer!» Vi kunde, som sagt, ha fulgt prosesjonen helt fra dens utgangspunkt klokken fem om morgenen og til no, men det er det ikke lenger mange som gjør. Langs den lange ruten blir prosesjonen møtt av de forskjellige distrikters folk, som vil motta velsignelsen fra prestene, by en del av de deltagende ryttere på noen forfriskninger, og så følge toget til grensen av deres distrikt. På den lange tur rundt de forskjellige sokn og stift, gjøres der flere ganger stans. Bønner blir sagt av en eller annen av prestene og folket på landvegen svarer. Det er et temmelig langt litani som på den måte blir lest opp på turen, og det slutter alltid med at monstransen blir hevet, og at velsignelsen blir delt ut til de knelende folk.

En av de bønner som leses opp på veggen lyder:

Presten: «Alles øyner håper på deg, o Herre.» — Menigheten: «Og du giver dem føde i rett tid.» — Pr.: «Du åpner din hånd.» — Men.: «Og fyller alt levende med velsignelse.» — Pr.: «Herre, hør min bønn.» — Men.: «Og la mitt rop rekke fram til deg!» — Pr.: «Herren være med dere!» — Men.: «Og med din ånd!»

Stykker av evangeliet blir også lest opp, og da spesielt den del hvor Kristus forteller om sedemannen og om kornet som falt på klippegrunn, og det annet som falt i god jord, etc.

Den hele handling er preget av det største alvor, og de

forsamlede folk ser ut som det var deres liv det gjaldt, og dersom været er godt og solen stråler ned på forsamlingen, så blir det et helt uforglemmelig bilde av det. Men det hender at det regner og stormer. Selv det gjør ikke noe, prosesjonen skal likevel av gårde.

No hører vi som sagt trompeter. Byen er vakkert smykket med flagg, faner, ærsporter og tribuner. Og no hører vi regimentsmusikken som kommer. Det er et meget imponerende og særpreget opptog. Først kommer en avdeling kavaleri med blanke våpen, sittende rank på hesteryggene, så kommer en av stiftets høyeste funksjonærer, en ærverdig herre med langt hvitt skjegg, tresnutet fjærbesatt hatt, og iført en lang skarlagensrød kappe, og med St. Michaels sølvsepter i hånden, så følger flere faner og bannere, båret av de respektive fanebærere, et stort musikkorps til hest, sakristanen og organisten i embedsklær, mange andre funksjonærer og prester i korkåper, og to korherrer med hvitt kors i gyllen innfatning på brystet, så følger biskopen med sakramentet i monstransen. Både han og de andre prester som ledsager ham under baldakinen har rikt gullbroderte korkåper, som skinner lang veg i solen. Alles hoder bøyer seg idet sakramentet blir hevet, og de fleste synker i kne. Så følger flere prester i rike ornater, andre høye funksjonærer i røde eller blå kapper og tresnutete hatter, en avdeling kavaleri, og derpå følger de mange hundre sivile deltagere: bønder og markarbeidere, meierister, sveisere, ystere og ellers alle som har med landarbeidet å gjøre. Prosesjonen som var ganske enkel til å begynne med, har fått en uhyre lang hale, og det kan være flere hundre, opp til tusen deltagere som følger med prosesjonen inn til byen, hvor den skal oppløses.

Det er et vidunderlig syn å se alle disse ridende, staute, kraftige menn til hest. Det er kjernen av bondestanden som her rir forbi, med stolt holdning og full av selvbevissthet over deres ansvar. De holder alle rosenkranser i hendene og ber fra tid til annen bønnen mens de dreier kransen i hånden.

Så blir prosesjonen stående, hestene ubevegelige, mennene med bøyd hode mens bønnen blir sagt og velsignelsen utdelt til forsamlingen. Stillheten er da så stor at den likesom kan føles, og der er mange våte øyne.

Men når først prosesjonen er oppløst, begynner folk å slå seg løs. Der skal være en slags folkefest etterpå, alle skal more seg og se å gjenvinne kreftene etter den lange og meget trettende prosesjon, og det er sikkert og visst at det går ofte lystig for seg ut på aftenen. Alle gjestgiveriene er sprenget og må ta gaten og gårds plassene til hjelp, musikk lyder fra nesten hvert hus, jodel og sang høres, og sommetider stemmer et nydelig kor i med en firstemt sang, eller toner fra militær orkestret bruser gjennom gatene.

Den lille by er med ett våknet opp fra sin Tornerose-liknende søvn, og er blitt riktig våken og sprek. Men det varer ikke svært lenge. De fleste skal tilbake til sine heimsteder med tog, bil eller vogn, og da der blir trengsel, er det mange som reiser tidlig. Endelig er gatene begynt å bli tomme igjen, folk har søkt til sine hus, stjernene hvelver seg funklende over byen, og byen ligger der atter rolig og sindig, og likesom tygger drøv på alt det som er hendt i de hektiske timer mellom klokken fem morgen og neste midnatt.

Til fuglene, som vil synges hver med sitt nebb.

Det er en fryd på en klar maimorgen å vandre gjennom skog og eng og høre lerken, nattergalen, gjøken og turtelduen synges sine viser. Ja selv en hønsegård byr på morsomme konserter, når høns og gjess, ender og kalkuner med sine kyllinger synger og ber om mat, og takker vår Herre, når de er mette. Men ingen stemme, ikke engang nattergalens, er så vakker som den menneskelige. Og skjønnere enn i alle arier og romanser klinger den, når menneskene synger i kirken til Guds ære. Det er derfor bare gledelig at «St. Olav» og forøvrig mange andre røster i de katolske land oppfordrer alle til å delta i kirkesangen. Men iveren kan somme tider være alt for stor. Jeg kjenner en landsby hvor hele menigheten ikke bare synger Kyrie, Gloria, Credo, osv., men hvor alle, store og små, synger prefasjonen med presten. Så langt ønsker jeg nok ikke at man skal gå. Heller ikke kan det gå an at alle synger Introitus, Alleluja med verset, offertorium og Communio. Disse deler av den liturgiske tekst skifter med hver søndag, og er som regel nokså vanskelige. Det er nok at koret innøver dem, men koret må da også gjøre det, og ikke nøye seg med recitativ.

Kyrie derimot, Gloria, Sanctus og Agnus Dei, og især Credo vilde ta seg praktfullt ut hvis hele menigheten sang dem. Likeledes svarene: Amen, «Et cum spiritu tuo», «Habemus ad Dominum», «Dignum et justum est».

Men, no kommer det viktigste, de gregorianske melodier er kunst. De motiver de springer ut fra er som regel ganske enkle, men den melodiske linje utfolder ofte en rytmisk rikdom og gratie som de beste moderne komponister etterlikner dem; ikke engang den klassiske fiolinmusikk kan oppvise maken til dem. Slike melodier kan ikke hver fugl uten videre synges med sitt nebb. De må læres ved tålmodig øvelse, og fram for alt ved nøyaktig overveielse av de regler for den gregorianske sang som finnes gjengitt i Graduale Romanum. Men, kjære sangfugl, ikke tap motet, de kan læres av alle som har en sangstemme og såpass musikalsk sans at de hører det selv når de synger galt. En kråke lærer aldri at kvindre som en lerce, men den menneskelige stemme kan lære all slags melodier, også de gregorianske, når den som fikk en sangstemme av Gud virkelig vil bruke den til Hans ære og derfor også er villig til å underkaste seg den nødvendige disiplin.

Uten disiplin, uten øvelse blir sangen aldri det den skal være. Ta noe så lett som den melodi som salmen «Miserere» synges etter våre aftenandakter under krigen. Den melodi er så enkel og så vakker i seg selv. Og likevel lyder den undertiden så elendig! Det går så langsomt, så tungvint og slepende at en uvilkarlig tenker på en lastebil som kjører gjennom en myr.

Hva skal det da gjøres for at menigheten virkelig skal kunde delta i kirkesangen? Det ble framsatt et forslag om at det skal holdes sangøvelser for koret og menigheten sammen, med spesiell sikte på de gregorianske melodier som synges til høymessen. Ideen er god. Jeg vilde ønske at den snart kunde bli virkeliggjort i praksis. Foreløpig rettes det en appell til alle menigheter om at de skal gjøre seg fortrolig med en tanke som jo svarer til den hellige faders og alle biskopers ønske.

En gammel kantor.

Fra Vikariatet

Til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende
hilsen og velsignelse i Herren.

8. desember 1942 har vår hl. far, pave Pius XII, vigslet hele verden til Guds hellige mor, Maria Immaculata, for at den rene jomfru, fredens dronning, kan oppnå fred for verden med sin forbønn hos Gud. Vår hl. far har også uttalt ønsket om at alle vilde følge hans forbilde. Flertallet av Kirkens biskoper har alt gjort dette og vigslet sin hjord til henne som har gitt oss Frelseren, fredsfyrsten. Også vi vil etterkomme pavenes ønske og vigsle den hjord jeg er satt til hyrde for, til Maria rene hjerte, for at det sammen med Jesu hjerte kan våke over og verne den. Vikariatet er før vigslet til Jesu høghellige hjerte.

Denne høgtidelige vigsel skal gjøres i alle våre soknekirker onsdag 31. mai i aftenandakten som avslutning for feiringen av Guds mors måneden. Inntrengende og varmt vil jeg derfor legge dere alle på hjertet å ta del i denne høgtidelige andakt. Som vigselbønn skal en be:

Hellige jomfru Maria, deg har Gud kåret til mor for sin enbårne sønn Jesus. Han har gitt deg en mors hjerte for alle, som din sønn har gjenløst med sitt dyre blod. Fulle av tillit kommer vi derfor til deg og vigsler oss selv og vårt sokn, Kirken og fedrelandet, til ditt rene morshjerte.

En mors sorger og smerte har du følt til bunns i omsorgen for Jesus, din sønn: i den ugjestmilde krybben i Betlehem og utlendigheten i Egypt, i fattigdommen i Nasaret og i lidelsen på Golgata. Ikke noen menneskelig nød ble du spart for. Derfor forstår du også og har en mors medføling med oss i våre sorger og trengsler. Og da vi er din sønns brødre, har du også det samme kjærlige sinnelag for oss som for ham.

Den makt din forbønn har over Jesu hjerte kjenner ikke grenser. Han hørte din bønn, da du bad for brudefolket i Kana og med apostlene for Kirken i de første trengselstider. Han vil også høre din bønn for menneskeætten no den er heimsøkt av en blodig krigs redsler.

I barnlig tillit kommer vi derfor til deg og ber deg: Ta din sønns hånd og hold den til velsignelse over Kirken, våre familier og alle våre menigheter så de kan gå frelst ut av verdensbrannen.

Ta din sønns hånd og hold den til velsignelse over hver enkelt av oss, så vi kan tjene ham med ubrytelig troskap og inderlig kjærlighet. Gjør våre familier til arnesteder for sann fromhet, samhold og samhug.

Hold den til velsignelse over vårt elskede fedreland, Norge, så det kan gå en lykkelig framtid imøte. Gi Kirken vekst i vårt land og frihet til å fylle sin oppgave: å føre menneskene på sannhets- rettferds- og kjærlighets veg.

Hold hans hånd også til velsignelse over de folk og nasjoner som hat og hevnløst har splittet og satt opp mot hverandre. La den stille stormen som menneskene har kalt fram, men ikke makter å stanse.

Oppnå for alle folk nåde til å erkjenne din sønn som den eneste frelse og Frelser, så de retter seg etter hans bud om rettferd og kjærlighet mot alle. For Jesus, din sønn, og ingen annen er kilden til sann og varig fred.

Hellige jomfru, ditt hjerte er det mest fullkomne bilde av din guddommelige sønns hjerte. Oppnå for oss nåde til å ligne deg, så den samme renhet og fred som preget ditt hjerte, kan bo i våre hjerter, og vi bli mer og mer likedannet med vår Herres Jesu Kristi hjerte.

Kjære himmelske mor, vi lover deg høgtidelig alltid og overalt å være dine trofaste barn og ferdes i din sønns fotspor. Vi vil av hjerte følge ditt råd og gjøre det han sier oss. Det er det løfte vi gir deg i dag og pantet på den pakt som knytter oss til deg.

Hellige Maria, Guds mor, be for oss syndere no og i vår dødstime.

Amen.

Gitt den første mai 1944.

† Jac. Mangers.
Apostolisk Vikar, biskop av Selja

Likesom Gud ved den helliggjørende nåde gjør oss delaktig i sin guddommelige natur, således gjør han oss delaktig i sin virksomhet. Og det er sannelig til større ære for Gud at han gjør viljen virksom enn om han var nødt til å sette den ut av spill for å frelse oss. Nådens Gud er den samme som også skapte naturen. Han skapte den menneskelige natur nettopp slik at den med sine åndelige evner på vital og harmonisk vis kan oppta i seg både Guds sannhet og Guds viljeimpulser, slik at himmel og jord møtes i det kristne menneske, likesom den guddommelige og menneskelige natur forenes i Jesus Kristus. Gud vil altså ikke komme og ta bolig i sjelen med vold. Han vil at vi skal lenges etter ham, ta imot ham med kjærlighet, og med hele vårt hjerte tilhøre ham i liv og død.

Viljefrihet innebærer imidlertid også mulighet for å tilbakevise Guds nåde. Så lenge vi lever på jorden og ikke ser Gud åsyn til åsyn, er vi utsatt for syndig attrå, og det står i vår makt å vende oss bort fra Gud. Dette blir sjelens død. «Den som ikke blir i meg skal bli kastet ut som en gren og visne» (Joh. 15, 6). Viljefrihet vilde altså være en farlig egenkap dersom vi ikke hadde den absolutte forvissning om at Guds nåde er sterkere enn synden og at Gud med kjærlig omhu våker over oss og tilbyr all den hjelp vi trenger for med Kristus å overvinne verden. Denne bevissthet gjør oss trygge.

Kan vi altså ha en absolutt visshet om at vi er i nådens stand? Det finnes kristne som påstår det. De hevder endog at et hvert kristent menneske i kraft av sin tro kan og skal ha en så fullstendig frelsesvisshet at all tvil, all frykt er utelukket. Denne mening er uten hjemmel i den kristne åpenbaring. «Intet menneske vet om det er kjærlighet verdt eller hat» (Predikeren 9. kap. 1). «Jeg vet ikke selv om skyld, men dermed er jeg ikke rettfærdiggjort, den som dømmer meg er Herren» (1. Kor. 4, 4). Vel hender det at Gud ved en særlig åpenbaring gir et menneske den absolutte personlige frelsesvisshet, men det er sjeldne unntagelser. De kristne i alminnelighet har den ikke. Det vi har en absolutt visshet om ved vår kristne tro, det er at Gud elsker oss alle, at alle ved troen på Kristus har løfte på det evige liv, og at vi lever i Kristus og han i oss når vi mottar ham i sakramentet, for alt dette har Gud åpenbart. Men han har ikke åpenbart at du og jeg elsker ham og vil være ham tro inntil døden. Derimot har han åpenbart at vi alle er syndige mennesker og at vi kan komme til å svikte ham under påvirkning av verden og det onde begjær. Hvis det var nok å tro for å være sikker på å tilhøre Gud for alltid, hvilken mening vilde det da være i alle Herrens formaninger til selvfornektelse, til bønn og moralske anstrengelser? Hvorfor skulde vi be: «led oss ikke i fristelse, men frels oss fra det onde»? Paulus var nok oppmerksom på de farer som truer oss, da han skrev: «Jeg ikke selv skal bi støtt bort etter å ha preket for andre.» (1. Kor. 9, 27) og «arbeid ikke bare i mitt nærvær, men enno mer i mitt fravær med frykt

og beving på deres salliggjørelse» (Fil. 2, 12). Fra Guds side er nådens liv og frelsen sikret. Fra vår side derimot er det grunn til å frykte, fordi vi er skrøpelige mennesker. «Ingen from kristen bør tvile på Guds barmhjertighet eller på Kristi fortjenester eller på sakramentets kraft og virkninger», erklærer kirkemøtet i Trient, men det sier også at «enhver som er oppmerksom på sin egen svakhet og sine mangler kan ha grunn til å være bange med hensyn til sin personlige nådestand, da ingen med troens visshet, med den tro som utelukker alle farer for å ta feil, kan vite om han har mottatt Guds nåde.» «Med troens visshet», dvs. med en visshet som grunner seg på Guds åpenbaring.

Allikevel føler en katolikk slett ikke den sjelenød som protestantene ofte mener at vi er heimfalne til, når vi frakjenner oss en absolutt personlig frelsesvisshet. For å gjøre oss trygge er det ikke nødvendig at Gud åpenbarer sitt vennskap for oss som en trossannhet, slik at vi skulde være så visse på vår personlige nådestand som f. eks. på treenigheten eller Kristi guddom. Vi finner en tilstrekkelig visshet i vår indre religiøse erfaring. Når vår samvittighet gir oss det vitnesbyrd at vi ikke frivillig har vendt oss bort fra Gud ved en synd, når vi kjenner oss tvert imot dratt til Guds kjærlighet slik at ingen jordisk lykke er oss nok, når vi finner glede i bønn og i alterets sakrament, når vi for Kristi skyld elsker våre medmennesker, så har vi i vårt eget indre bevis nok på at Gud bor i oss og vi i Ham «Anden selv gir vår ånd det vitnesbyrd at vi er Guds barn» (Rom. 8, 16). «Vi vet at vi er ført over fra døden til livet fordi vi elsker brødrene» (1. Joh. 3, 14). En trossannhet er det ikke at vi personlig er den hellige ånds tempel og at vår nestekjærlighet er ren for egoisme; det kunde jo hende at vi bedrar oss selv, eller «at Satan selv tar på seg skikkelsen av en lys engel» (2. Kor. 11, 14).

Men vi har Gud skje lov en prøvestein som viser om våre religiøse erfaringer er av Gud eller ikke, og det er ydmykhet, den ydmyke underkastelse under Kirkens lærermyndighet og hyrdeembete. Den samme Hellige Ånd er opphav både til vårt personlige indre liv og til Kirkens liv. Vår personlige forening med Kristus skjer i Kirken og med Kirken som er «Kristi legeme» (Ef. 1, 22—23). En inspirasjon eller en opplevelse som fører til motstand mot Kirken kan altså umulig være av den Hellige Ånd. En religiøs erfaring derimot, som er i overensstemmelse med Kirkens lære og med helgenenes eksemplum, og som utvikler den kirkelige samfunnsånd, kan trygt tilskrives den Hellige Ånd. Denne bevissthet gir oss fred. En annen trygghet trenger vi ikke til, tvert imot, vi tilbakeviser den absolutte frelsesvisshet ved troen alene, ikke bare som ubibelsk, men som farlig. For en fred som ser helt bort fra vår svakhet og fra den frie viljes omskiftelighet, en fred uten «frykt og beving», kan lett føre til selvgodhet eller til å betrakte gode gjerninger og gudsfrykt som nytteløse.

A. J. Lutz.

BÖNNENS APOSTOLAT

Ved lederen for apostolatet i Oslo Vikariat, sokneprest Høgh, Fredrikstad.

Intensjoner for mai:

- I. At vigselen til Maria rene hjerte må virke til fornying av den enkelte, familiene og samfunnet.
- II. Styrking og videre utbredning av Kirken i Ekvatorial-Afrika.

I.

Gud har selv valgt jomfruen Maria til mor for sin enbårne sønn. I og med denne utvelgning er Maria på det inderligste knyttet til Jesus både med naturens og nådens bånd. De kan ikke mer skilles fra hverandre. Når vi derfor ærer Frelseren, vil lyset fra hans herlighet naturnødvendig falle også på hans mor. Maria blir i sin utvelgning et speilbilde av Jesu hellighet og fullkommenhet.

Som forholdet er mellom Jesus og Maria, blir også forholdet mellom andakten til Jesu høghellige hjerte og andakten til Maria rene hjerte. De kaller på hverandre, så den kristne sjel som ærer Jesu hjerte, uvilkarlig føler trang til også å minnes og ære Maria rene hjerte sammen med hennes sønns hellige hjerte og vie seg til det. For den kristne kjærlighet til Frelseren kan ikke miste av syne hverken den fullkommenhet han har gitt sin mors hjerte, eller dette hjertes inderlige forhold til Frelseren, det inderligste av alle forhold: Forholdet mellom mor og barn.

Vår hellige far, pave Pius XII, ønsker inderlig at vi alle skal lære av dette inderlige forhold mellom Jesus og Maria og av den fullkommenhet som er frukten av det. Gjennom etterlikning av det, skal både vi selv, våre familier og samfunnet fornyes i Kristus. Derfor har vår hellige far vigset hele menneskeætten til Maria rene hjerte. Og det han har gjort for hele verden, vil han at vi skal gjøre for oss selv og våre familier, så alle kan bli ført til Kristus og forenet med ham. For bare i Jesus Kristus finnes frelse, bare i ham kan både den enkelte, familiene og samfunnet nå fram til fornying, til liv og sann lykke.

Gjennom Maria rene hjerte skal vi nå fram til denne fornying i Kristus, idet vi lærer av dette hjerte å leve helt i og for Kristus, slik Maria gjorde det. Jesus var hennes liv og alt. Hun gikk helt opp i ham og hans tjeneste, levde og ofret seg bare for ham. Apostelens ord gjelder derfor helt fullt for henne: «Lever vi, så lever vi for Herren, og dør vi, da dør vi for Herren. Enten vi lever eller dør, hører vi Herren til.» (Rom. 14, 8.)

Bønnens Apostolat kaller oss derfor i mai måned til inderlig bønn om at alle må få nåde til å nå fram til full forståelse av dette, så verden kan bli fornyet i Kristus gjennom vigselen til Maria rene hjerte. Derfor ber vi daglig:

Jesu høghellige hjerte, at du gjennom vigselen til din mors rene hjerte vil fornye den enkeltes, fami-

lienes og samfunnets liv, om det vi ber deg, bønnhør oss.

II.

Også i mai er det misjonen i Afrika vi skal be for, særlig for den tunge og vanskelige misjon i Ekvatorial-Afrika. Her har framfor alt «de hvite fedre» arbeidet trofast og brakt store offer. At det de allerede har oppnådd, må bli styrket og nytt land lagt til Kristi rike på jorden, det vil vi be inderlig om:

Jesu høghellige hjerte, at du vil styrke og gi framgang til misjonen i Ekvatorial-Afrika, om det ber vi deg, bønnhør oss.

Tidsskriftnmeldelse.

«CATHOLICA». (Nyt Nordisk Forlag, Arnold Buseck.)

- København.

Det nye, danske katolske kvartalsskriftet Catholica som så vidt har vært nevnt for i St. Olavs spalter, er no kommet med sitt annet nr., og av disse 96 sider som no foreligger, kan en danne seg et noenlunde klart inntrykk av det nye tidsskrifts ansikt. Det være sagt med engang at det er en stor og gledelig nyvinning ikke bare for dansk, men i det hele for nordisk katolsk presse. Ypperlig redigert av pater H. Roos S. J., med bistand av et utvalg akademikere, gir tidsskriftet i en rekke artikler en bredt anlagt katolsk kulturkritikk, så saklig og kultivert at det er en fornøyelse å lese det.

I første nr. merker en seg særlig en oversettelse av pave Pius XII's radiotale 1. juni 1941 på 50 års dagen for pave Leo XIII's berømte encyklika om arbeidspørsmålene, Rerum Novarum, en krystallklar intelligens' stilling til samfunnsproblemene i vår tid. Den suppleres av en ganske interessant betraktning av cand. polit. Tove Rasmussen om «Mennesket og Samfundet». Pater H. Roos S. J. gir et oversiktlig og forklarende resymé av den siste pavelige rundskrivelse «Corpus Christi Mysticum», som forresten nylig ble utgitt av Pauluskredsen i dansk oversettelse. Det er den første samlede autoritære framstilling av Kirken som Kristi Mystiske Legeme. Pater Küpferle S. J. polemiserer i en vel avveiet artikkel om «Bjergpredikenen og katolsk Dobbeltmoral» mot en kronikk av den protestantiske professor Mosbech. Heftet rommer for øvrig et dikt — «Danmark» av Enoch Hjorth — og noen bidrag til Newman-forskningen meddelt ved Hans Bang.

Annet hefte er fullt på høyde med det første. Dominerende er her en artikkel av pater J. Wolfisberg S. J. om «Etikkens Grundproblem». Den er et imponerende vitnesbyrd om den akademiske kvalitet som katolisismen i Danmark disponerer over, og avtvinger respekt for sin store logiske sans og omfattende viten. Forfatteren polemiserer mot et verk av professor Vinding Kruse: Erkendelse og Vurdering, og klargjør først og fremst hvilken fatal feilvurdering en kan gjøre seg skyldig i ved å behandle filosofiske emner uten å regne med så vel Middelalderens som den moderne skolastikk. «Skola-

stikken er ingenlunde død og magtesløs, ej heller en blot formal Tankeretning, en slags Tankeatletikk, men en alvorlig, dyb indtrængende Forskning af de mest livsvigtige Problemer. Det er beklageligt at Forfatteren ikke synes at kende den, dette må gøre hans Undersøgelse til en Torso.»

For øvrig inneholder dette heftet et velvalgt avsnitt hentet fra Romano Guardinis verk «Der Engel in Dantes Göttlicher Komödie» om englenes natur, og av lyrikk, Charles Péguy's mektige «Natten». Særlig interesse for norske lesere skulde en artikkel om «Ludvig Holberg og Katolicismen» ha. Forfatteren, cand. mag. Johan Jensen viser hvordan lesning og reiser formet vår norske dikters syn på Moderkirken. Teoretisk var han i første rekke påvirket av den franske tenkeren Pierre Bayles tanker, mens hans reiseopplevelser, bl. a. i Paris og Rom (hvor han ifølge sine epistler knelte for paven!) synes å ha gitt ham temmelig motstridende inntrykk.

En omtale for seg trenger tidsskriftets bokanmeldelser. Det er alt annet enn overfladiske «vaskesedler», noen av dem utgjør det beste stoff i heftene. Utadvendte og våkent betraktende synes de danske katolikker å stille seg i sitt miljø, og de har utvilsomt råd til det, ikke bare i kraft av sin katolske kulturbevissthet, men fordi de åpenbart råder over tilstrekkelig leg og geistlig intellektuell kvalitet til å gjøre sin stemme fordelaktig gjeldende i det store kor. Det litterære skjønn og den dype, katolske virkelighetsbetraktning som disse bokanmeldelser vitner om, må avtvinge både respekt og glad forundring over hvor kraftfullt en liten katolsk minoritet kan gi seg uttrykk i Norden i dag, når bare betingelsene ligger vel til rette.

En føler seg nesten provinsiell og utenfor når en ser de katolske boknyheter som lanseres i dansk oversettelse bare i dette knappe halvår: Bernhard Newmans «Apologia pro vita sua», Chateaubriands «Mémoires d'Outre-Tombe», Maritains «Religion og kultur» for å nevne de mest berømte. En forstår at det er et målbevisst program Hs. Excellence biskop Suhr stiller opp når han i sin introduksjon til tidsskriftet sier at «I mange Tilfælde burde netop de Kræfter, der er oppe i Tiden kunde frugtbargøres med Henblikk paa Guds Riges Udbredelse». Ingen kan tvile på at «Catholica» vil være et ypperlig redskap til å nå dette mål.

G. W. Rieber-Mohn.

Oppmerksomheten

henledes på annonsen på 3. omslagsside om den musikkandakt det fortreffelige Oslo Damekor, Kristi Himmelferdssdag, gir i St. Olavskirken. Formålet, programmet og assistansen anbefaler i øvrig seg selv!

Frøken Ragnhild Halvorsen.

Fra Halden har vi mottatt følgende:

Lørdag 22. april avgikk vår trossfelle frk. Ragnhild Halvorsen ved døden, 64 år gammel. «Smålenenes Amtstidende» for 24. april skriver i den anledning:

«Fhv. telegrafbestyrer i Halden, frk. Ragnhild Halvorsen, er lørdag avgått ved døden.

Frk. Ragnhild Halvorsen var en årrekke telegrafbe-

styrer her, og skjøttet denne stilling med stor dyktighet og aldri sviktende interesse. Grei og bestemt i sin administrasjon, slik at den avtvang respekt og sympati hos alle som kom i berøring med henne, de underordnede og ikke minst publikum. Hennes grundige utdanning gav henne et sikkert grep på arbeidet.

Ved siden av dette var frk. Ragnhild Halvorsen et sterkt almeninteressert menneske, som leste meget og fordypet seg i aktuelle problemer og spørsmål. Hun hadde en våken sosial forståelse og var et fint kultivert menneske, kunnskapsrik og med godt hjertelag. Hun vil bli savnet av alle som lærte henne å kjenne.»

Frk. Halvorsen konverterte i 1938. Lenge hadde kompassnålen i hennes sannhetssøkende sinn, pekt i retning av den katolske Kirke og endelig den 8. februar 1938 gjorde hun skrittet. Siden da feiret hun den 8. februar som en stor minnedag med dypfølt takknemlighet mot Gud for den sanne tros lykke. En ulykke — et beinbrudd — lenket henne for en stor del av de siste syv leveår, til sykesengen eller nøtde henne til å bli på sitt værelse på St. Josefs Hospital. Men ofte uttalte hun sin glede over å være hos St. Josefsøstrene og lykkelig følte hun seg når hun ved hjelp av en søster og sin stokk kunde komme til kirken eller i kapellet. Minnet om hennes noble karakter og hennes store hengivenhet for sin tro, vil leve blant oss. Begravelsen foregikk 28. april fra St. Olavs kapell i Tønsberg — hennes fødeby. — R. I. P.

Hechjemme —

Oslo. St. Halvardslaget avholdt familieaften i sitt nyoppussede lokale, palmesøndag. Der var mange folk møtt fram som beundret lokalet i sin nye glans. Hans hogerv. biskopen hedret oss med sitt nærvær, samt St. Olavs soknepr., pastor Sund og pastor Taxt. Frk. Østensvig var aftenens foredragsholder og innviet den nye talerstol på den verdigste måte med et interessant foredrag fra Norges kongesagaer. Hun beviste oss at sagalesningen så langt fra å være kjedelig, tvert imot var meget belærende og interessant. Deretter fikk vi opplesning av hr. S. Tønnesen, med et for aftenen særskilt valgt program, til dels alvorlig, det var jo begynnelsen på den stille uke. Aftenen var meget vellykket.

A. O.

Stabekk. St. Olavsforeningen på Stabekk hadde til sitt møte torsdag 13. april fått pater Leo som foredragsholder. Han talte om Paschalis Baylon, en eukaristiens apostel. — Den hel. Paschalis var født i Aragonia i Spania, av fattige foreldre. Han tjente som gjetergutt; å lese lærte han av folk han møtte på sine vandringer og var lykkelig over å kunne lese det hellige evangelium. Helt fra barndommen av var han knyttet til Kirken. Selvfornektelse, bønn og arbeid beskyttet hans dyd. Som ung ble han legbroder hos fransiskanerne og syntes bare det simpleste arbeid passet for ham. I 20 års alderen fikk han i en visjon se det høghellige sakrament. Den Hellige Ånd var hans læremester; han fikk visdommens gave i slik en fylde at lærde menn kom og spurte ham til råds. Helgenen så Kristus i de fattige og hans gavmildhet kjente ingen grenser. Hans inderligste ønske, å dø som martyr, ble ikke oppfylt. I 1592 døde han, etter en alvorlig sykdom. Den hel. Paschalis valgspåk var: Man må ha et barns hjerte for Gud, en mors hjerte for sin neste, og imot seg selv en dommers hjerte. — Etter det interessante foredrag var det bevertning og selskapeleg samvær.

Sekr.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. Boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo